

Ryby dwuśrodowiskowe, ich znaczenie gospodarcze, program restytucji tych gatunków

Ryszard BARTEL

Instytut Rybactwa Śródlądowego, Pracownia Rybactwa Rzecznego
ul. Reduta Żbik 5, 80-761 Gdańsk

Ryby dwuśrodowiskowe miały istotne znaczenie gospodarcze, w czasie wędrówki tarłowej pojawiały się one w bardzo dużych koncentracjach. Traktowanie rzek jako odbiorników ścieków przemysłowych i z aglomeracji miejskich i wiejskich, oraz z tytułu hodowli zwierząt i upraw rolnych spowodowało pogorszenie jakości wody ograniczając możliwości rozrodu ryb wędrownych w rzekach i stopniowe zmniejszanie się liczebności populacji ryb wędrownych. Prowadzone prace melioracyjne, prostowanie rzek, likwidacja zakoli i pogłębianie koryt rzecznych, wycinanie drzew nadbrzeżnych pogarszały warunki bytowania ryb. Zdecydowanie najistotniejszy negatywny wpływ na populacje ryb wędrownych ma przegrodzenie rzek i potoków. Powoduje ono zdecydowaną zmianę warunków hydrologicznych rzek, przerywając ich drożność i czyniąc na pewnych odcinkach z wody płynącej zbiornik wodny o wodzie niemal stagnującej. Powoduje to zanik gatunków reofilnych a w ich miejsce rozwijają się gatunki karpioate np. leszcz, krąp, płoć, charakterystyczne dla wód stagnujących bądź o bardzo małym prądzie wody. Przegroda rzeczna przerywa wędrówkę na tarliska gatunkom dwuśrodowiskowym. Ponadto powstała cofka niszczy tarliska ryb reofilnych.

W wyniku tych niekorzystnych zmian w środowisku rzeczonym doszło do znacznego ograniczenia liczebności populacji gatunków wędrownych a nawet zaniku niektórych.